

za manjak sve dok mu se ne dokaže da je on za manjak kriv, što u konkretnom slučaju nije dokazano. Sud nije prihvatio ovo stajalište, smatrajući da nedovoljna ambalaža ne može imati sama po sebi odlučujući utjecaj na manjak. Osim toga - kaže sud - neznatni manjak vreća daje temelja predmnjevi da je ambalaža bila dobra. Brodar dakle mora dokazati da postoji jedan od razloga za koji on ne odgovara za manjak. Budući da brodar takav dokaz nije dao, sud ga je obvezao na naknadu štete. Što se pak tiče stivadora sud ga je također obvezao na naknadu štete, jer je on - kako je utvrđeno - preuzeo od brodara vreće u potpuno ispravnom stanju, a vještaci su ustanovili da je do štete došlo zbog udaraca prilikom iskrcavanja i lošeg slaganja u stivadorovom skladištu. Budući da je stivador za štetu kriv, to ju je dužan nadoknaditi primaocu, ili osobi na koju je primalac prenio svoje pravo, što u konkretnom slučaju znači stivadoru.

/DMF 1961, str.346-347/

B.J.

Bilješka. - U gornjoj presudi naročito je interesantno i važno stajalište suda da neznatni manjak robe stvara predmnjevu da je ambalaža bila u ispravnom stanju. To stajalište načelno može biti tačno, ali smatramo da nije, bez daljnjega, prihvatljivo u svakom slučaju. Smatramo da će brodar uvijek moći izvesti dokaz da i neznatni manjak proizlazi iz slabog stanja ambalaže. Isto tako mogu postojati slučajevi da sud zaključi protivno i bez tog brodarevog dokaza, ako su konkretne okolnosti takove da daju temelja takvom zaključku.

B.J.

APELACIONI SUD, Rennes

Presuda od 13.III 1961.

Vigouroux i dr. c/a
Brodarstva Lenten i drugih

Odgovornost iz sudara brodova - Kolizija zakona - Ograničenje odgovornosti - Legitimacija na tužbu protiv osiguratelja krivog brodara

Uslijed sudara francuskog i nizozemskog broda došlo je krivnjom (nespornom) nizozemskog broda do smrti nekoliko osoba, tako da je nizozemski brod bio zaustavljen, i da je položena za

njegovo oslobodjenje jamčevina od 500.000.- novih franaka, i pokrenuta redovita parnica. Prvostepeni sud u Quimperu stao je na stajalište da se na pitanje ograničenja odgovornosti broдача mora primijeniti zakon koji se primjenjuje na ugovor o namještenju zapovjednika, jer broдар odgovara na temelju toga što je zapovjednik njegov mandatar. Na temelju tog stajališta, a obzirom na to da po nizozemskom zakonu broдар odgovara samo s 50 forinti (cca 12.50 USA dol.) po toni, oslobodio je jamčevinu ukoliko nadilazi svotu od 61.000.- nizoz. forinti. Pri tome je naglasio da kolizijsko pravilo mora uvijek biti stalno, a da se kod toga ne treba rukovoditi obzirima na osobe. Drugostepeni sud, naprotiv, stao je na stajalište da obzirom na to što se za takve kvazideliktne obveze, kao i ugovorne obveze, jurisdikcija francuskih sudova temelji na zakonu, i da kolizijska pravila o ograničenju odgovornosti koje literatura sugerira raznolika, a judikatura jako nestalna, valja imati pred očima "kod određivanja naknade štete francuskim mornarima o zakonu koji osigurava potpunu naknadu njihove štete, dok bi im holandeski zakon suprotstavio ograničenje pokrivanja", i stoga je, citirajući uostalom i mišljenja pisaca, izabrao lex fori. Kod toga je drugostepeni sud naglasio da lex fori i onako treba da popuni sve lakune redovnih kolizijskih pravila, a da je presuda Kasacije od 4.XI 1891. u kojoj se kod sudara dala prednost zakonu zastave krivog broдача, a odbila primjena lex fori, očito imala pred očima to da je u onom slučaju lex fori bio najnepovoljniji za žrtve.

U istoj presudi, konzekventno s ovim stajalištem, odlučeno je da se žrtve mogu izravno obratiti svojom tužbom i protiv osiguratelja odgovornog broдача, u skladu s francuskim propisima, iako je takva tužba isključena po nizozemskim propisima.

/DMF 1961, str.361/

E.P.

Bilješka. - U ovom slučaju je vrijednost broдача daleko nadilazila, kako se iz položene jamčevine vidi, svotu na koju broдар prema nizozemskim propisima može ograničiti svoju odgovornost. Prema tome je za sud bilo odlučno da uspije podvesti slučaj pod zakon koji će omogućiti da žrtve katastrofe dobiju neku odštetu. To je postigao tako da je na odgovornost broдача krivog za sudar primijenio lex fori, a uslijed toga i na sva pitanja odgovornosti i njenog ograničenja. Naime po Konvenciji o sudaru od 1910. (kojoj su države ugovornice i Nizozemska i Francuska) nisu dirnute odredbe o ograničenju odgovornosti broдача iz odnosnih nacionalnih zakonodavstava, dakako tamo gdje nema međunarodne konvencije, a u ovom slu-

čaju takve nema, jer Holandija nije ratificirala ni Konvencije o ograničenju odgovornosti brodara od 1924. ni od 1957. Međutim neobično je da drugostepeni sud tako odlučno i polemično s prvo-stepenim sudom naglašava obzir na konkretni interes nastradalih francuskih mornara, a i komentator rješidbe (J. Le Clère u DMF, 1961, str. 367) naglašuje da će se Kasacija nalaziti u neprilici kako da zauzme stajalište spram te tvrdnje drugostepenog suda.

E.P.

APELACIONI SUD, Genova

Presuda od 11. XII 1958.

F.lli Persich c/a Odino Valperga Italeuropa
i Perico, Baroni & Raimondi

Pad struga u skladište broda - Brodar se ne može pozivati na o-
graničenje odgovornosti ako je šteta nastala grubom nepažnjom
osoba s kojima se služi

Jedan tokarski strug pao je, prilikom ukrcaja, u skla-
dište broda, gdje se oštetio. U sporu, koji je povodom toga nastao,
sud je obvezao brodara na naknadu štete, i nije mu priznao prava
da se pozove na ograničenje svoje odgovornosti. Razlozi suda su
slijedeći:

Na temelju postupka utvrđeno je da je strug pao u
skladište radi toga što radnici, koji su manipulirali ukrcajem,
nisu vodili brige o visini na kojoj se strug nalazi direktnim
praćenjem kretanja struga, nego su visinu utvrđivali "od oka"
na temelju duljine konopa na kojem je strug bio obješen. Sud je
ovakav propust ocijenio kao najgrublju nepažnju. Budući je usta-
novljeno da se rad obavljao pod nadzorom zapovjednika, sud je
stao na stajalište da je brodar za ovu štetu odgovoran. Brodar
se pozvao i na ograničenje svoje odgovornosti. Sud mu ovaj pri-
govor nije prihvatio. U prvom redu je stao na stajalište da bro-
dar odgovara i za djela namještenika s kojima se služi pod istim
uvjetima kao i za svoja vlastita djela. Prema talijanskom gradjan-
skom zakoniku, dužnik ne može ograničiti svoje odgovornosti ako se
radi o gruboj nepažnji. Iznimke od ovog načela moraju biti izri-
čito u zakonu predviđene. Budući da specijalni zakon, koji u ovom
odnosu treba primijeniti, tj. Zakonik o plovidbi, ne predviđa da
brodar može ograničiti svoju odgovornost i u slučaju grube nepaž-